

Enschede, 4 juli 2024

Betreft: Uw besluit d.d. 18 juni tot afwijzing verzoek start procedure Windpark Papenslagweg

In kopie aan Provinciale Staten van Gelderland

Geacht College van Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Aanleiding en conclusie

Coöperatie Lochem Energie, Walow BV en duurzaam energiebedrijf Pure Energie ("Initiatiefnemers") hebben u als bevoegd gezag op 21 maart 2024 verzocht om op korte termijn formeel te besluiten om de procedure voor Windpark Papenslagweg te starten ("Aanvraag"). Op 18 juni 2024 besloot u om onze Aanvraag af te wijzen en de procedure voor Windpark Papenslagweg niet te starten. Wij zijn als Initiatiefnemers van Windpark Papenslagweg zeer ontstemd over dit besluit. Wij zijn van mening dat u positief op onze Aanvraag had moeten besluiten. Dat zetten wij uiteen in deze brief.

In deze brief wordt achtereenvolgend onder meer toegelicht:

- De rol van de provincie als bevoegd gezag en de verplichtingen die daarbij horen voortkomende uit de Elektriciteitswet. Hieruit volgt dat de provincie verplicht is om onze Aanvraag in behandeling te nemen.
- Een afwijzing van onze Aanvraag is in tegenspraak met Europees recht en landelijk, provinciaal en regionaal beleid.
- Het besluit getuigt niet van betrouwbaar bestuur. Afspraken worden niet nagekomen en er wordt niet gehandeld in lijn met eerdere uitspraken over ons initiatief waarbij juist werd aangegeven dat onnodige vertraging moet worden voorkomen.

Wij roepen u op om uw besluit van 18 juni 2024 zo snel mogelijk te herzien en te besluiten dat de procedure voor Windpark Papenslagweg gestart kan worden. Concreet verzoeken we u uiterlijk 31 juli 2024 uw besluit in deze zin te hebben herzien en ons daarover te berichten. Anders zijn wij helaas genooddaakt om uw besluit van 18 juni 2024 juridisch aan te vechten.

We benadrukken graag dat we liever op een constructieve wijze tot een oplossing komen, maar zullen van ons recht gebruikmaken indien dat nodig is.

De provincie als bevoegd gezag en de verplichtingen die daarbij horen

Gedeputeerde Staten (GS) is volgens artikel 9c van de Elektriciteitswet het bevoegd gezag voor ons initiatief. Op 21 maart 2024 hebben we een Aanvraag (als bedoeld in artikel 1:3 lid 3 Algemene wet bestuursrecht) ingediend. De Aanvraag bevat voldoende informatie om in behandeling te worden genomen. Het initiatief is ook al meerdere jaren bekend bij de provincie Gelderland. Er is naar ons oordeel geen enkele (ruimtelijke) grond om onze Aanvraag af te wijzen. Sterker nog, GS is op basis van de bepalingen in de Elektriciteitswet verplicht om de Aanvraag in behandeling te nemen en ruimtelijk te toetsen.

GS kan op basis van artikel 9c lid 4 van de Elektriciteitswet de besluitvorming overlaten aan de gemeente Lochem. Dit kan alleen *"als naar hun [GS] oordeel besluitvorming door een bestuursorgaan van een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee instemmen"*. Er wordt echter niet voldaan aan deze voorwaarden voor het afzien van provinciale besluitvorming. Immers heeft de gemeente Lochem aangegeven te willen wachten op landelijke normen, daarna eerst windbeleid te willen opstellen en dan eventueel een aanvraag in behandeling te nemen. Het initiatief zal hierdoor meerdere jaren vertraging oplopen. Daarmee staat vast dat besluitvorming door de gemeente het project niet versnelt. Daarnaast zijn er geen andere aanmerkelijke voordelen aan verbonden. Uw provincie dient daarom de besluitvorming voor ons windpark te starten.

Ook is het wachten op nieuwe landelijke normen niet nodig. Dit volgt in ieder geval uit rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waarbij projectspecifieke milieunormen in stand zijn gebleven, en is ook door de Rijksoverheid en uw College uitgesproken. Zo heeft u zeer

recentelijk nog ingestemd met het verzoek van de gemeente Lingewaard om de bevoegdheid voor Windpark Lingewaard – A15 over te laten aan de gemeente. Dit wel onder de voorwaarde dat de gemeente Lingewaard voldoet aan de deadlines voor besluitvorming die u in uw besluit van 11 juni 2024 over dit windpark heeft gesteld. Wanneer de gemeente Lingewaard zou wachten op de nieuwe landelijke normen, zijn die deadlines onhaalbaar.

Het starten van de besluitvorming voor het windpark betekent de toepassing van de projectprocedure om te komen tot een projectbesluit. De projectprocedure begint met een kennisgeving van het voornemen en de daaropvolgende verkenning. Zonder dragende motivering heeft uw provincie afgezien van het starten van deze procedure, terwijl de Elektriciteitswet uw provincie verplicht in ieder geval de projectprocedure toe te passen voor ons windpark.

Omdat de gemeente Lochem in het geval van Windpark Papenslagweg onnodig vertraging heeft gecreëerd en blijft creëren als de rol van bevoegd gezag bij de gemeente zou komen te liggen, is het overlaten van het bevoegd gezag voor Windpark Papenslagweg aan de gemeente niet mogelijk. U bent dus op grond van de wet aan zet.

Het besluit is in tegenspraak met beleid en Europees recht

Het opstarten van de procedure voor Windpark Papenslagweg is noodzakelijk vanwege de taakstelling uit de RES 1.0 Cleantech Regio (nu: Stedendriehoek). In het landelijk Klimaatakkoord is afgesproken dat de afspraken over CO₂-reductie met betrekking tot elektriciteit en de gebouwde omgeving regionaal uitgewerkt en gerealiseerd worden. Hiertoe zijn dertig energieregio's gevormd. Een van deze regio's is de RES-regio Stedendriehoek. De regio Stedendriehoek¹ wil in 2030 ongeveer 1,07 TWh duurzame elektriciteit opwekken, waarvan 0,11 TWh met windenergie. In de RES is het gehele grondgebied van de gemeente Lochem als zoekgebied opgenomen waarbij vier windmolens in Lochem als haalbaar wordt geacht. In het coalitieakkoord van uw College is afgesproken dat de RES 1.0 wordt uitgevoerd. Het afwijzen van onze Aanvraag heeft direct negatieve gevolgen voor het behalen van deze taakstelling voor 2030 uit de RES 1.0. Zeker nu het nog onduidelijk is of en wanneer Windpark IJsselwind in de gemeente Zutphen kan worden gerealiseerd en het zeer onzeker is of de vijf beoogde windmolens op de Veluwe stuwwal haalbaar zijn. Kortom, Windpark Papenslagweg is voor de provincie Gelderland meer dan noodzakelijk voor het halen van deze taakstelling.

Ter uitvoering van de RES is ook afgesproken dat vergunningverlening uiterlijk 1 januari 2025 dient plaats te vinden voor de realisatie van 35 TWh in 2030. De reden voor deze termijn voor vergunningverlening ligt in de tijd die het nog kost na vergunningverlening om tot daadwerkelijke realisatie te komen van een duurzaam energieproject, zoals ons windpark. Het doel is om in 2030 duurzame elektriciteit van het windpark geleverd te krijgen. Voor het halen van dat doel is het noodzakelijk zo spoedig mogelijk te starten met de besluitvorming over het windpark. Aangezien ook uw provincie zich gebonden acht aan de realisatie van de RES-afspraken, is uw provincie gehouden om de besluitvorming op te starten.

Verder is de Europese Noodverordening (tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen) van toepassing op projecten voor hernieuwbare energie waar een plan of vergunning voor is vereist. Als gevolg van de Noodverordening worden projecten voor het plannen, bouwen en exploiteren van installaties voor hernieuwbare energie aangemerkt als projecten van 'hoger algemeen belang'². De Noodverordening verplicht lidstaten ook om bij de plannings- en vergunningsprocedure voorrang te geven aan de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie wanneer in individuele gevallen rechtmatige belangen worden afgewogen. In dit kader dient dus bij de belangenafweging een zwaarder gewicht te worden toegekend aan het starten van de planningsprocedure voor Windpark Papenslagweg, zijnde de projectprocedure tot vaststelling van het projectbesluit, ten opzichte van het aansluiten bij de gemeentelijke wens om te wachten op de landelijke normen.

¹ RES 1.0 Cleantech Regio (Nu: Stedendriehoek), november 2021, link: <https://regiostedendriehoek.nl/wp-content/uploads/2023/06/Definitieve-1.0.pdf>

² Artikel 3, Noodverordening Hernieuwbare Energie, 2022

Onbetrouwbare overheid: afspraken worden niet nagekomen

Een betrouwbare overheid moet handelen volgens de publiekrechtelijke kaders die zijn vastgesteld en de afspraken die zijn gemaakt. Zoals hiervoor uiteengezet heeft u als GS de plicht vanuit de Elektriciteitswet, uw eigen coalitieakkoord, Europees recht en provinciaal beleid om ons initiatief in behandeling te nemen en de procedure te starten. Het afwijzen van onze Aanvraag getuigt allesbehalve van een betrouwbare overheid.

In dat kader wijzen we u op eerdere uitspraken van de gedeputeerde mevrouw Mol over ons initiatief. In een brief aan het College B & W van de gemeente Lochem van 9 januari 2024³ benadrukt de gedeputeerde het belang dat Windpark Papenslagweg voortvarend wordt opgepakt: *"Zoals u weet is de doelstelling voor 35 TWh hernieuwbare energie op land in het landelijke Klimaatakkoord en ook in de RES Stedendriehoek gericht op het jaar 2030. Het ijkpunt voor de uiterste datum van vergunningverlening is gezet op 1 januari 2025. Om het maximale te doen om de genoemde doelstelling te behalen of te benaderen is, op een verantwoorde manier, snelheid in de benodigde energieprojecten nodig. Dit geldt ook voor het initiatief Windpark Papenslagweg. Vanuit ons als gemeentelijke en provinciale overheid is het daarom zaak om onnodige vertraging uit te sluiten."* Dat nu door u aan de rem wordt getrokken en daardoor het initiatief voor langere periode tot stilstand wordt gebracht, getuigt geenszins van betrouwbaar bestuur. Immers valt het besluit niet te rijmen met de eerdere uitspraken van uw gedeputeerde.

De reden die nu wordt aangevoerd – het aansluiten bij de wens van de gemeente Lochem om te wachten op landelijke normen – is ook in tegenspraak met eerdere gedane uitspraken door de gedeputeerde. De gedeputeerde schreef eerder (9 januari 2024³) nog aan de gemeente Lochem dat wachten op de landelijke normen niet nodig is. Dit kan dan ook niet nu als grond worden aangevoerd om onze Aanvraag af te wijzen.

De gedeputeerde stelt terecht in de brief van 9 januari 2024 dat wachten op landelijke normen niet nodig is, omdat voor een projectspecifieke lokale normen kunnen worden bepaald. Dit gebeurt volop in Nederland, ook in Gelderland. Zo zijn onder andere voor het Windpark Horst & Telgt en Energiepark Echteld Lienden lokale normen opgesteld. Het ontbreken van landelijke normen voor deze projecten is kennelijk geen reden om de procedure niet te doorlopen. Onze Aanvraag wordt hier nu echter op afgewezen. En waar u de gemeente Lingewaard met uw besluit van 11 juni 2024 deadlines oplegt wanneer de gemeente besluiten moet nemen over Windpark Lingewaard – A15, gaat u er blijkbaar mee akkoord dat er voor Windpark Papenslagweg geen enkel zicht is op inhoudelijke besluitvorming door u als GS of de gemeente. Dit betekent dat u met twee maten meet, hetgeen in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Het afwijzen van onze Aanvraag is dus in tegenspraak met eerdere gedane uitspraken, inhoudelijk onvoldoende gemotiveerd en gelet op het zorgvuldigheid, fair play en gelijkheidsbeginsel onrechtmatig. Dit getuigt van onbehoorlijk bestuur.

Wij roepen u daarom op om uw besluit van 18 juni 2024 te herzien, uiterlijk op 31 juli 2024. Anders zijn wij genooddaakt uw besluit juridisch aan te vechten door een bezwaarschrift in te dienen. Hierover staan wij reeds in contact met een advocaat.

Als Initiatiefnemers zitten wij niet te wachten op een juridische strijd met uw provincie over de vraag of de besluitvorming moet worden gestart. Dit is in niemand's belang en al helemaal niet in het belang van de energietransitie. Wij hopen dan ook dat uw provincie alsnog overgaat tot de start van de besluitvormingsprocedure. Daarbij willen wij nog melden dat het in behandeling nemen van onze Aanvraag niet automatisch betekent dat het windpark er zal komen. Het houdt de start in van een zorgvuldige en uitgebreide procedure waarin de ruimtelijke inpasbaarheid zorgvuldig wordt onderzocht, waarin volop ruimte is voor de inbreng van de omgeving en waarbij de provincie meerdere beslismomenten heeft om het plan voor het windpark (al dan niet gewijzigd) wel of niet door te laten gaan. Maar wel op inhoudelijke (ruimtelijke) gronden.

³ Onderwerp: Verzoek overdracht bevoegd gezag Windpark Papenslagweg, 9 januari 2024, link: <https://lochem.notubiz.nl/document/13768057/1#search=%22papenslagweg%22>

Voor eventuele vragen naar aanleiding van deze brief kunt u contact opnemen met Harld Schuldink via h.schuldink@pure-energie.nl of 06 - 57121098. Wij gaan desgewenst ook graag met u in gesprek over deze brief. Mocht u hier behoefte aan hebben, dan kunt u via bovenstaande contactgegevens contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

De Initiatiefnemers van Windpark Papenslagweg

Coöperatie Lochem Energie

Walow BV

Pure Energie